

Zöld kérdések, zöld válaszok

Mészáros Imre kérdéseire Korom Pál, a Szentés Városi Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályának közmű főelőadója válaszol.

Korom Pál szakképzettségét tekintve vízügyi üzemmérnök, tehát keresve sem találhattunk volna alkalmasabb személyt a Kurcával kapcsolatos kérdések vonatkozásában. Rendkívül színes egyéniség, aki igen népszerű a szentesi fiatalok körében. Érdeklődési körébe tartozik a jóga és a keleti küzdősportok, főként a karate. Alapítója volt 1978-ban a VE-GA Gyermekek és Ifjúság Szövetségnek, amelynek központi gondolata a BÉ-KE. Korom Pál a békét úgy értelmezi, mint az emberek közti, valamint az ember és környezete közti viszonyok harmonikus állapotát. Válaszait, egy Szentés vonatkozásában arra jogosult, magasan képzett szakember, filozófiai vonatkozásban is megalapozott megnyilvánulásainak kell tekintenünk.

M.I.: Szegváron, szűkebb körben elterjedt nézet szerint kizárólag Szentés szennyezi a Kurcát. Egetért ezzel?

K.P.: Szélsőséges állításokkal szemben nem kizárólag Szentés város szennyezi a Kurcát. Időnként már eleve a Hármas – Körösből illetve a Tiszából beemelt víz is jelentősen szennyezett. Benne a fürdőzés ritkán lehetséges veszélyek nélkül. Jelenlős szennyezőforrások a mezőgazdasági nagyüzemek és valamennyi település. Vitathatatlan azonban, hogy hosszú ideig a Kurca legnagyobb szennyezője Szentés volt, és ebben minőségi változás csak az elmúlt tíz évben kezdődött meg.

A legnagyobb gond azonban manapság nem az újonnan bejutó szennyezések mértéke, amely nagyságrenddel kisebb, mint mondjuk 15 évvel ezelőtt. Az igazi gond az, hogy addigra olyan állapotba került, hogy az állapota mind jobban romlik önmagától is. A leromlás folyamatát pedig, csak rontja, hogy nagyon kicsi a Kurca vízforgalma. Ugyanis nagyon drága a vízbeemelés, márpedig a Kurcába két szivattyútelep emeli be a Hármas – Körös illetve a Tisza vizét, főleg az öntözési időszakokban.

Próbáltam a vízminőség jellemző adatait áttekinthető formában, táblázatosan rendezni, ez azonban nem bizonyult lehetségesnek úgy, hogy szakmailag is megfelelő, de egyúttal közérthető is legyen. Jelenleg legnagyobb probléma a Kurca felé néző 0,80-1,20 m vastagságban borító, magas szervesanyag tartalmú iszap, amelynek több kémiai komponense is határérték közeli a Kurca különböző szakaszain. Ennek az iszapnak az eltávolítása nélkül a Kurca állapota nem javítható. Az elszáraztató víz parti sávjában teljesen elburjánzottak a vízínövények. Nyári időszakban pedig rendszeresen bekövetkezik a felmelegedett, magas szervesanyag illetve foszfortartalmú víz autrofizálódása. A víz - főleg parti sávjában - szagossá válik és szűnyogfelhőket szabadít a környékre. Egészen elhanyagolt, állóvízjellegű rossz hidrobiológiai mutatókkal, rossz öntisztuló képességgel.

M.I.: Megválasztható-e és ellenőrizhető-e a Kurca vízzel feltöltésének időnontia illata?

K.P.: A Tisza és a Hármas – Körös nem egyenletes vízminőségű, a vízminőség-ingadozás azonban eltérő jellegű és mértékű. A Tisza esetében kevésbé szélsőséges és elsősorban a nyári kisvizek idején rosszabb. A felső Tiszán megjelenő időnkénti rendkívüli szennyezések hatásánál lényegesen nagyobb gond a Csongrád alatt a Tiszába engedett, alig tisztított szennyvíz nagyon is kimutatható hatása. Ez viszont állandó gond, bár ez főleg öntözési és strandolási időnyben jelenik meg.

A Hármas – Körös vízminősége szélsőséges határok között és intenzívebben változó, ami összefüggésben van azzal, hogy a kisebb vízfolyás, de összefüggésben van az időnként Romániából érkező jelentős szennyezésekkel.

Állandó nyári gond azonban a Körösökön – a különböző rendeltetésű tározókból – folyamatosan érkező nagymennyiségű zöldanyag. Van természetesen bizonyos lehetőség annak megválasztására, hogy mikor kerül Tisza illetve Körös víz

beeresztésre a Kurcába, és ezzel a lehetőséggel élnék is. A kritikus nyári időszakokban azonban - amikor is a nagymennyiségű öntözési vízigény megjelenik - a fentiekből adódóan eleve rosszabb minőségű vizekkel kell számolni a választási lehetőségek is beszűkülnek.

M.I.: Kérem, mondjon valamit a szentesi szennyvíztisztító telep kapacitásáról és üzemeltetési költségeiről. Ki fedezi ezeket a költségeket?

K.P.: Szentésen a szennyvízcsatornázás első üteme 1966-ban készült el. Ez 7,2 km szennyvízcsatornát jelentett és egy 1500 m³/nap kapacitású szennyvíztelepet. Mintegy 3.000-4.000 m³/nap mennyiségű szennyvíz azonban a talajba és a Kurcába került. Jelenleg a város területének mintegy 45%-a csatornázott, a hálózatba a lakások mintegy egyharmada bekötött és a keletkező szennyvizeknek ma már csak mintegy 35-40%-a kerül elszikkasztásra. A Kurcába kommunális szennyvíz ma már alig kerül.

A szennyvíztisztító telep 10.000 m³/nap kapacitású, jó hatásfokú, biológiai csepegtetőtestes telep. Jelenleg, de hosszabb távon is mintegy 3.500 m³/nap szabad kapacitása van, tehát fogadhatná Csongrád és Szegvár szennyvizét is. Ez a lehetőség műszakilag is megalapozott.

A 100%-ban önkormányzati tulajdonú Szentési Víz- és Csatornamű Kft az üzemeltetést jelenleg a szentesi csatornádíjakból fedezi és érdekelt a kapacitáskihátrányok fokozásában egyúttal a tisztításra fordítható bevétel növelésében, hiszen jelenleg magas az üzemeltetési költség: 27 Ft/m³.

M.I.: Amióta rálátása van erre a problémakörre, javult-e a helyzet Szentésen?

K.P.: A Kurca ügyére mintegy húsz éve van rálátásom szakemberként és civil polgárként is. Mint szakember üzemeltetőként is foglalkoztam a Kurca problémáival.

„Térkép a Kurcával kapcsolatos problémák

eztem ilyeneket – itt Szentesen például a kilométeres nagyságrendben. Civil polárként pedig mint aggódó természet- és ízpartszerető ember figyeltem a Kurca ársát. 1993 óta pedig közvetlen munkatársi feladatomban is a Kurca állapotának nyomon követése. Megalapozottan állíthatom tehát, hogy a Kurca szennyezésének ügyében – különösen az elmúlt tíz évben – mi-
 ősségi fejlődés történt. A következőkben felfelemlom ennek főbb elemeit, de rögtön eszögezem, hogy amint ezt már érintette – ez önmagában csak fékezni tudta a Kurca állapotának romlását.

A szennyezési ügyben történt javulás főbb elemei a következők: Mint már említettem, nagyságrendileg fejlődött a csatornázottság, és jó hatásfokú a tisztítás. Ugyanakkor azonban nem csak a kommunális szennyvizek nem terhelik a Kurca szentesi szakaszát, de a tisztított szennyvíz sem a Kurca ársába kerül ma már, hanem a Tisza sodormentjébe kerül bevezetésre. Hatása 1 km-re lejjebb nem mutatható ki.

A nagy állattartó telepek rendezésével, illetve az állományok sajnálatos csökkenésének eredményeként, nagyságrenddel csökkent a belőlük adódó terhelés.

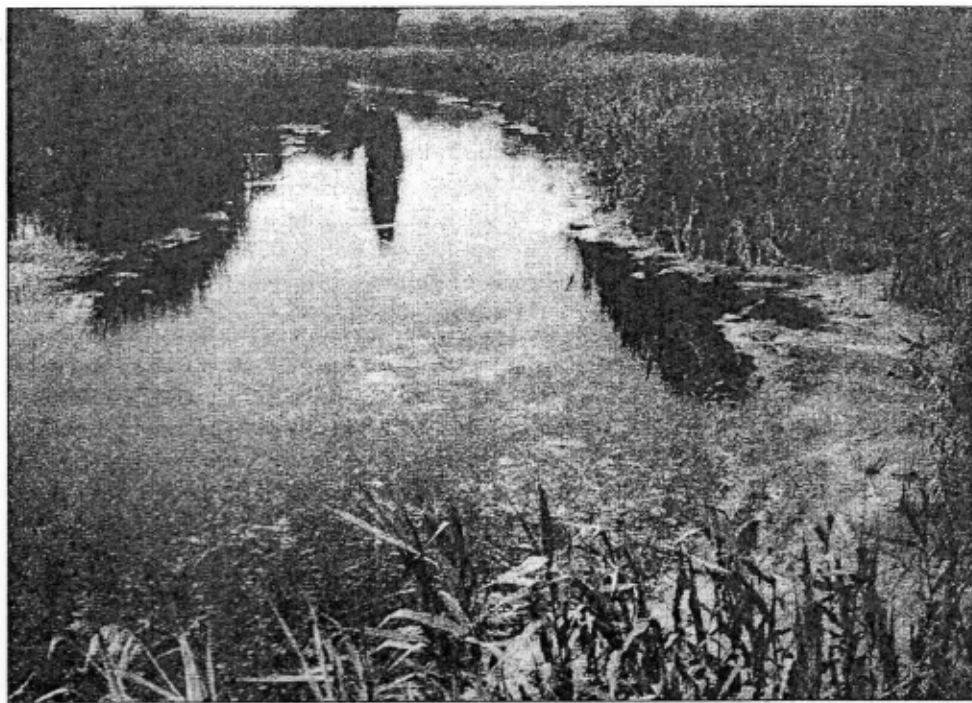
Hasonlóan nagyságrenddel csökkent az egyszerűterhelés mind a műtrágyák, mind pedig a növényvédők szerek vonatkozásában.

Az elfolyó termálvizek kezelésének racionalizálásával jelentősen csökkent a Kurca ársába vezetett vizek mennyisége és azok hőfoka.

Jelen időszakban pedig két fejlemény érdemel különös figyelmet, egyrészt a kiemelt Kurca program, amely önmagában is kettős programot tartalmaz, másrészt a városi termákvizek elfolyó vizek ügyének rendezése.

A szűkebb körű – a Kurca szentesi szakaszát érintő – Kurca-rehabilitációnak az árs végéig elkészül a beruházási programja. A megvalósulás esélyeit jelentősen javítja, hogy annak költségeit felerészben a város vállalja, ami úgyszólván példátlan. Optimista emberként remélem, hogy a munkálatok 1997 őszén megkezdődnek a Zuhogói kettős tiltónál és 1999 végéig befejeződnek közel 12 km-rel lejjebb a Tárnaki tiltónál.

A tágabb körű, a Kurca teljes 42 km-es hosszúságban való rendezésére az ATIVIZIG PHARE pályázat nyújt be. Ennek alapvető célja a Kurca élővízzé való tiszta. Nagyon szeretnénk, ha ez sikerrel járna, hiszen a Kurcával kapcsolatos gondokat ez oldaná meg véglegesen. Ez a program azonban csak középtávon válhat valószínűségi.

„Korom Pál” és a Kurca Szegvár belterületén

Az előbbiekkal szemben a városi fűtőműveket tápláló termákvizek elfolyó vizek ügyét rendezni kell. Erre az egyetlen elfogadott megoldás a visszasajtolás. A megoldási terv elkészült és várhatóan egy-két hónapon belül eldől a finanszírozás kérdése is.

M.I.: Környezetszennyezési ügyekben, hogyan működik az információs hálózat? Előrejelzésre és ténybejelentésre gondolok.

K.P.: Az esetleges környezetszennyezések súlyosságától függően többszintű információs rendszer működik.

A közterület és piacfelügyeletnek feladata a közterületi környezetszennyezések ügyében is eljárni a műszaki osztállyal közösen, amely a helyi szakhatóság. Lakossági bejelentés folyamatosan megtehető és tapasztalható, hogy a polgárok figyelmét egyre kevésbé kerülnek el a környezeti problémák. Nagyobb súlyú környezetszennyezési problémák esetén az ATIKÓFE jár el, amelyben a műszaki osztály szakhatósági segítséget ad, tehát az információs kapcsolat közvetlen. Katasztrófa helyzetek* esetére kimunkált katasztrófa-elhárítási tervei vannak a Polgári Védelemnek, amely helyi parancsnoka a polgármester, tehát az információs kapcsolat itt is közvetlen. Fontos azonban tudni azt, hogy a fentiek az utóbbi néhány évben alakultak ki, és nem váltak még jó értelemben vett rutinokká.

M.I.: Milyen együttműködési lehetőségeket lát Szegvár vonatkozásában?

K.P.: Az együttműködésnek több lehetősége is van Szegvár és Szentes között. Ezen lehetőségek közül én kettőt emel-

nék ki. Az egyik a szegvári kommunális szemét elhelyezhetősége a megvalósuló új szentesi szeméttel. A másik a szegvári szennyvizek átvezethetősége a szentesi szennyvíztelepre. Ezt a két lehetőséget külön megalapozza az a tény, hogy mindkét telep Szegvár és Szentes között található.

M.I.: Köszönöm ezt a megtisztelő és rendkívül színvonalas választokat tartalmazó beszélgetést. Reméljük, hogy a problémák felvetése, a kérdésekre adott válaszok, a „Szevári Napló” nyilvánossága és olvasottsága hozzá fog járulni Szegváron is, a környezeti problémák iránti érdeklődés magas színvonalú kielégítéséhez!

**A Gazdabolt ajánlata:
Szegvár, Szabadság tér 4.**

Műtrágyák

34% ammóniumnitrát
27% pétió
kevert 0:10:24%
kevert 7:12%:12%
szuperfoszfát
kálió

Növényvédőszer

Festékek

Vetőmagok

**Holland és Japán vetőmagok
katalógus alapján rendelhető**

Várom kedves vásárlóim

Ménesi Imre